

Diarienummer 21/BN 0104

Svar på remiss av delbetänkande skolbibliotek för bildning och utbildning (SOU 2021:3)

Avsnitt 4: Erbjudna alla elever ändamålsenliga skolbibliotek

Motala kommun håller med om att skolbibliotekets syfte behöver preciseras i skollagen, men är osäkra på om formuleringen ”främja läsande” täcker in det läs- och språkutvecklande arbete som äger rum. Skolbibliotekarier är till exempel delaktiga i elevernas textskapande, allt från sagor för de yngre eleverna till gymnasieelevernas vetenskapliga rapportskrivande. Detta arbete blir inte synligt i begreppet ”läsning”.

4.1.7. Allmänna råd

Utformandet av en praxis utifrån skrivningarna i skollagen är nödvändigt och vi ser mycket positivt på att Skolverket får detta uppdrag. Kommunen ser fram emot att man i de allmänna råden till exempel kan resonera om hur många elever/heltidstjänst som är hållbart. Det finns i allmänhet ett stort behov av stöd och vägledning för hur man ska organisera och styra skolbiblioteksverksamheten så att den blir ändamålsenlig och likvärdig (till exempel utifrån punkterna på s. 193). Idag brister likvärdigheten på många håll.

Det är även viktigt att i de allmänna råden om systematiskt kvalitetsarbete tydliggöra att skolbiblioteket ska ingå (som utredningen föreslår).

Allmänna råd bör enligt utredningen även ta upp och tydliggöra hur samverkan med till exempel folkbiblioteket kan se ut, vilket kommunen ser positivt på (kapitel 5, s. 252).

4.4 Kännetecken på ändamålsenliga skolbibliotek

Kommunen tycker att kapitlet föredömligt sammanfattar vad ett skolbibliotek bör vara och innehålla för att göra skillnad för elevernas bildning och måluppfyllelse. Det som inte lagstadgas av detta hoppas vi används till grund för Skolverkets uppdrag att formulera Allmänna råd för skolbibliotek. Kommunen vill särskilt lyfta lärares och skolbibliotekariers möjligheter till samarbete och är positiva till förslaget att rektors ansvar för att utveckla samarbetsformer förtydligas i läroplanerna. Kommunen håller verkligen med om att det är en framgångsfaktor, till exempel i arbetet med MIK som ju ska ingå i undervisningen i alla ämnen. För att det ska uppnås måste rektor och

huvudman vara insatta i skolbibliotekens verksamhet och ges förutsättningar för att skolbiblioteken ska kunna fylla en funktion i skolans pedagogiska verksamhet. Vikten av att stimulera elevernas fritidsläsning. Här har lärare och bibliotekarier olika roller som kompletterar varandra - och båda behövs (elevcitrat på s. 123 "Läraren tvingar oss att läsa medan skolbibliotekarien mer ger tips"). Kommunen förstår att det inte ligger inom utredningens uppdrag att föreslå ändringar i lärarutbildningarna men håller med om att blivande lärare under sin utbildning bör förberedas för att samarbeta med skolbibliotekarie (Bedömningar, s. 305).

Avsnitt 5: Tydliggöra former för samverkan om skolbiblioteksverksamhet

Kommunen är positiva till utredningens förslag. Bra att avtalet ska anmälas till KB och att det därmed är möjligt att de följs upp.

5.5 Samarbete med den regionala biblioteksverksamheten

Kommunen ställer sig positiva till att regionen får ett officiellt uppdrag för skolbiblioteksutvecklingen. Regionbibliotek Östergötland har fortbildningar för just skolbibliotekarier men också för lärare och skolbibliotekarier tillsammans samt för rektorer. Det stärker utvecklingen av skolbiblioteksverksamheten i regionen.

Avsnitt 6: Främja kompetensen inom skolbiblioteken

Kommunen ser det som helt nödvändigt att öka antal utbildningsplatser inom biblioteks- och informationsvetenskap. Kommunen upplever att det redan idag är svårt att rekrytera personal med rätt kompetens och utbildning. Att kunna erbjuda hållbara och attraktiva tjänster kommer att bli nödvändigt när efterfrågan på skolbibliotekarier ökar ytterligare om utredningens förslag går igenom.

Kommunen är försiktigt positiva till VALS men ser en fara att en skolbibliotekarie med lärarutbildning kommer att få vikariera och ta undervisning vilket ger mindre tid för skolbiblioteksverksamheten.

Kommunen är positiva till att NCS får uppdrag avseende skolbibliotek men befarar dock att man förstärker bilden av att skolbiblioteksverksamhet innebär läsning och språkutveckling. NCS kompetens måste förstärkas med kunskaper inom MIK-området.

Kommunen tycker också att regionerna ska få ett officiellt uppdrag att ordna fortbildning för skolbibliotekarier, lärare och rektorer (se kommentar under kapitel 5).

Avsnitt 7: Samla in och utforma användbar statistik om skolbibliotek

Kommunen håller med om kritiken mot KB:s statistik som inte alls är anpassad till skolbibliotekens verksamhet. Många timmars arbete utan synbar nytta. Relevanta delar borde väljas ut för att kompletteras med sådana som är till nytta för skolans utvecklingsarbete (t ex angående samarbetet mellan lärare och bibliotekarie).